

TOPONÍMIA DELS POBLES VALENCIANS

SENYERA

LA RIBERA ALTA



ACADEMIA
VALENCIANA
DE LLINGÜA



AJUNTAMENT
DE SENYERA

ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA
SECCIÓ D'ONOMÀSTICA

COORDINACIÓ I GESTIÓ
Unitat de Recursos Tecnicolingüístics

RECULL
Aigües Vives Pérez i Piquer

TEXT
Vicent Sanchis i Martínez
Joan Català i Cebrià

DISSENY
Vicent Almar

MAQUETACIÓ I GRAFISME
Guillermo Tomás Lull

© Acadèmia Valenciana de la Llengua

Col·lecció: Onomàstica i Toponímia
Sèrie: Toponímia dels Pobles Valencians
Senyera, 141

Editat per: Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua
Av. de la Constitució, 284
46019 València
Tel.: 96 387 40 23
Adreça electrònica: avl@gva.es

Amb la col·laboració de l'Ajuntament de Senyera

ISBN: 978-84-482-5153-6
Depòsit legal: V-932-2009
Impressió: Graphic 3

www.avl.gva.es

SENYERA

És un municipi de 1.036 habitants, als quals s'anomena *senyeruts*. Està situat al sud de la Ribera Alta, entre les ciutats d'Alzira i de Xàtiva. L'altitud en la plaça de l'Església és de 41,2 m. El terme té una extensió de 2,05 km², i confronta al nord amb Vilanova de Castelló i una pertinença de la Poble Llarga, anomenada la Mànega; al sud, amb Vilanova de Castelló i Manuel; a l'est, amb Sant Joan de l'Ènova i Manuel, i a l'oest, amb Vilanova de Castelló.

El nucli urbà està situat a la vora dreta del riu d'Albaida, enfront del puig del Castellet. La part sud-est del terme municipal connecta amb la serreta de les Foies de Manuel, on abasta la cota màxima d'altitud, 51 m. La resta del territori és una plataforma al·luvial quaternària de sediments arenosos i argilosos d'uns 42 m d'altitud mitjana i d'escàs desnivell, que baixa fins als 37 m de cota mínima en el punt per on la séquia d'Escalona creua el riu d'Albaida. El riu voreja el terme de Senyera durant 1.600 metres durant els quals no rep cap barranc. Tots els canals de reg provenen de la séquia del Terç, nascuda de la séquia Comuna de l'Ènova, la qual transporta aigües arreplegades dels rius d'Albaida i de Barxeta. Les dos conduccions principals del terme de Senyera són el braçal del Fondo o de Benimeixís, que rega este antic territori, i el braçal de la Partida de Baix o de Senyera. La séquia del Terç travessa el terme separant els antics territoris de Benimeixís i Senyera; a partir del molí de Novella, en direcció a Vilanova de Castelló, rep també el nom de séquia de la Vila.

Es tenen notícies de troballes de ceràmica romana en el terme, sense precisar-ne el punt on es van localitzar ni la datació. Senyera va ser una alqueria mudèjar de l'antic districte castral de Castelló. Sembla que, des de la mateixa conquesta cristiana, fou donada, junt amb les alqueries de Roseta i Benimeixís, a en Jaques Sanç, una de les tres persones encarregades per Jaume I de repartir als nous colons cristians les terres de tot l'antic terme general de Xàtiva. Joaquim Sanç de la Llosa concedí carta de poblament a Senyera l'any 1611. En el cas de Senyera –quasi sempre junt amb Benimeixís– resulta sorprenent la continuïtat d'este llinatge sense cap transferència fins al segle XVIII, quan passà als Forners i als Tàrrega, uns parents indirectes dels Sanç.

Formen el nucli originari de la població la plaça de l'Església i la plaça de la Constitució, on trobem el palau senyorial, partit ara en tres cases. Este poble ha patit bastants inundacions, com la riuada de sant Carles de 1864 o la del 30 d'octubre de 1923; les més tràgiques han estat sempre provocades per les regolfades d'aigua que s'originen en la confluència del riu d'Albaida i el Xúquer a causa de la crescuda simultània dels dos rius. L'antic lloc de

Benimeixís ha estat lligat quasi sempre a Senyera, amb el qual compartí els mateixos senyors territorials, els Sanç, llevat d'alguna excepció. El títol de marquès de Benamejís del Sistallo (Benimeixís) fou concedit l'any 1762 a Maria Anna Tàrrega-Sanç de la Llosa i Roca, viuda de Juan Diego Verdes Montenegro i Castro. En el segle XIX heretaren esta dignitat sols a títol honorífic les famílies Pedro i Iturralde. L'antic poblat de Benimeixís patí una gegantesca regolfada fluvial l'any 1773; deu anys després, el 1783, una epidèmia de paludisme endèmic, a causa de l'abús del cultiu de l'arròs, acabà de despoblar-lo quan encara tenia 20 cases, els habitants de les quals es traslladaren a Senyera.

SENYERA

Hidrografia

Braçal	el Motoret
Braçal de Dalt (o de la Carretera)	la Sénia
Braçal de la Partida de Baix (o de Senyera)	Partidor de la Séquia del Terç (o de les Dents)
Braçal de la Rectoria	Partidor de la Tia Maria
Braçal de Montolivet	Pou
Braçal de Terres Noves	Riu d'Albaida
Braçal del Cano	Séquia d'Escalona
Braçal del Fondo (o de Benimeixís)	Séquia de la Vila
Braçal del Mig	Séquia del Terç

Poblament

Casa d'Evarist	Caseta del Tio Pepote
Casa de Palau	Caseta del Tio Romero
Casa del Paiete	Senyera

Partides i paratges

el Fondo (o Benimeixís)	la Rambla
el Terror Roig	Partida de Baix (o de Senyera)
l'Alteró	Terres Noves
l'Alteró de Varó	

Vies de comunicació

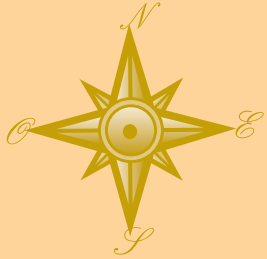
Camí de la Rambla	Carretera de Manuel
Camí de Terres Noves	Carretera de Sant Joan de l'Ènova (o de Sant Joanet)
Camí del Fondo (o de Sant Joanet)	Carretera de Senyera
Camí del Molí	Entrada de Senyera
Camí del Terror Roig	

Altres llocs d'interés

Cementeri
Fàbrica
Granja
Hivernacles

Molí de les Penyetes (o de Dalt)
Molí de Novella

Senyera





TERME DE VILANOVA DE CASTELLÓ

TERME DE LA POBLA LLARGA

TERME DE SANT JOAN DE L'ENOVA

TERME DE VILANOVA DE CASTELLÓ

TERME DE MANUEL

-  Capital de municipi
-  Carretera
-  Camí, assagador, senda
-  Riu
-  Séquia, fila, braçal, roll
-  Casa, granja, hivernacle
-  Fàbrica
-  Molí
-  Motor
-  Cementeri
-  Paratge
-  Partida



La Ribera Alta

